

HUSIN KOMMENTIT HALLITUKSEN SOTE- ESITYKSEEN

Hallintovaliokunta 3.3.2021
Lauri Tanner, hallintojohtaja

YLEISTÄ

- Käsittelyn esitystä siltä osin, kuin se liittyy kiinteimmin HaV toimialaan; keskeiset teemat
 - Uudenmaan erillisratkaisun rakenteelliset asiat
 - tiedon integraatioon liittyvät kysymykset tietosuojaan näkökulmasta
 - hyvinvointialueiden viranhaltijoita ja virkasuhdetta koskevat esitykset
 - Esitys on riippuvainen ns. sote100 –esityksestä, joten siinä käsiteltävät asiat nousevat myös esille
- Merkittäviä ongelmia tiedon integraatiossa, jotka vaarantavat yhdenvertaisuuden ja terveyspalvelujen saatavuuden
- Muita merkittäviä ongelmia esityksessä mm. rahoitusmallissa ja investointien toteuttamistavassa ja yliopistollisuuden huomioimisessa

UUDENMAAN ERILLISRATKAISU

- HUSin näkemyksen mukaan erillISRatkaisun toimeenpanon onnistuminen edellyttää kolmen välttämättömän tavoitteen toteutumista:
 1. Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän yhdessä määrittelemät yhteiset strategiset tavoitteet ja mittarit, sekä näihin perustuva HUS-yhtymän yhdensuuntainen omistajaohjaus
 2. Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän kiinteät yhteistyörakenteet, jotka varmistavat edellisen toteutumisen
 3. Tiedon integraation toteutuminen
- Näiden toteutumista ei voida jättää yksinomaan Uudenmaan järjestämissopimuksen varaan, vaan ne edellyttävät tukea lainsäädännöstä

UUDENMAAN ERILLISRATKAISU

- Erikoissairaanhoidossa erityisosaamista syntyy sinne, missä on muita suurempi perustoiminnan volyymi
 - -> HUS-yhtymän osaamisen ja erityistehtävien turvaaminen edellyttävät HUS-yhtymän noin nykyisentasoista erikoissairaanhoidon järjestämisvastuuta
- ErillISRatkaisun yhteydessä tulisi säätää hyvinvointialueiden velvollisuudesta antaa yleislääkäripäivystäjiä HUS-yhtymän ylläpitämien yhteispäivystysten käyttöön

- Tiedon integraation varmistaminen on erillISRatkaisun toimeenpanon ehdoton edellytys
 - Nyt tehdyt ehdotukset heikentävät merkittävästi tiedon integraation mahdollisuuksia nykytilanteesta
 - Erityisesti huomioiden myös ns. sote100-paketissa tehdyt ehdotukset koskien terveydenhuoltolain 9 §:n kumoamista ja toisiolain 41 §:n muutosta
- Alueen asukkaat asetettaisiin ehdotetussa sääntelyssä tietojensa käyttömahdollisuuksien osalta eri asemaan muiden hyvinvointialueiden asukkaisiin nähden
- Pahimmillaan tämä myös heikentää huomattavasti asiakas- ja potilasturvallisuutta, mikä ei voi olla tietosuojasääntelyn tarkoitus

TIEDON INTEGRAATIO

- Minimissään nykyinen terveydenhuoltolain 9 §:n mukainen säännös yhteisrekisteristä tulisi edelleen pitää voimassa:

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alueen kunnallisen perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon potilasasiakirjat muodostavat terveydenhuollon yhteisen potilastietorekisterin. Yhteisen potilastietorekisterin rekisterinpitäjänä ovat kaikki rekisteriin liittyneet terveydenhuollon toimintayksiköt niiden omien potilasasiakirjojen osalta.

TIEDON INTEGRAATIO - TIETOJOHTAMINEN

- Ns. sote100 –kokonaisuudessa esitetään, että Uudenmaan hyvinvointialueilla olisi oikeus käsitellä HUSin potilastietoja tietojohdamisen tarkoituksessa, mutta ei päinvastoin
- Ehdotus ei perustu unionin tai kotimaiseen lainsäädäntöön, ja heikentää merkittävästi tiedon integraatiota Uudellamaalla – HUSilla ei mahdollisuutta tuottaa palveluja yhdenvertaisin perustein muuhun maahan verrattuna
- Erityisen kriittistä on HUS yhtymän rooli epidemia- ja suuronnettomuustilanteissa, jolloin yhtäläiset periaatteet ja jo valmiiksi yhteensopivat tietojohdamisen järjestelmät tulee olla kaikkien Uudenmaan toimijoiden tilannekuvan ja tilannejohtamisen käytössä

LÄÄKÄRIN VIRKA-ASEMAA KOSKEVAT EHDOTUKSET

- Lääkärin virka-aseman vaatimusten muutoksilla pyritään rajoittamaan yksityisten palvelujen käyttöä
- Em. tarkoituksessa valittu keino on kuitenkin epätarkoituksenmukainen ja sillä on huomattavia negatiivisia seurannaisvaikutuksia toisaalla. Se mm. jäykistää tarpeettomasti henkilöstörakennetta ja asettaa eri sektoreilla työskentelevät lääkärit perusteettomasti ja kohtuuttomasti eri asemaan
 - On vaikea nähdä, miksi ehdotuksessa kuvatut päätökset olisivat julkisen vallan käyttöä tai julkisia hallintotehtäviä. Myös mm. KHO on syyskuussa 2020 ottanut ratkaisussaan tätä näkemystä tukevan kannan ja esittänyt huolensa tämän suuntaisesta sääntelystä
 - Lopputulos olisi ilmeisen epätarkoituksenmukainen ja lisäisi lisäarvoa tuottamattoman byrokratian määrää huomattavasti
- Lääkärin virka-asemaan ehdotettuja muutoksia ei tule toteuttaa.